Esko Yli-Hemminki 30.6.2020

OM/KRO/ROY

Tiivistelmä maalittamista koskevan EU-jäsenvaltioiden kyselyn tuloksista

Yleistä

Oikeusministeriö toteutti maalittamista[1] koskeneen, eräille EU:n jäsenvaltioille kohdistetun kyselyn alkuvuodesta 2020. Kysely lähetettiin Suomen Brysselissä sijaitsevan pysyvän edustuston kautta 20.2.2020 Ruotsille, Norjalle, Tanskalle, Saksalle, Hollannille, Itävallalle ja Ranskalle. Vastaukset saatiin Ruotsilta, Norjalta, Saksalta, Hollannilta, Itävallalta, Tanskalta ja Ranskalta.

Kyselyn perusteella tehty vertailu ei paljastanut maalittamisen[2] tai sen kaltaisen ilmiön kriminalisointia sellaisenaan yksittäisellä tunnusmerkistöllä missään vastanneessa maassa. Maalittaminen on katettu useilla eri rikostunnusmerkistöillä. Osallisuudesta eri rikoksiin voidaan tuomita osallisuuteen liittyvien yleisten oppien nojalla jokaisessa vastanneessa maassa. Myös eräisen tekojen rangaistuksia on kovennettu vastatoimena vihapuheelle. Sosiaalisen median ja muiden verkossa toimivien keskustelufoorumien palveluntarjoajien vastuu nousi kyselyssä esiin strategiana maalittamista ja netissä ilmenevää vihapuhetta vastaan.

Alla tiivistelmä maiden vastauksista.

Ruotsi

Ruotsi tunnistaa maalittamista vastaavan ilmiön, jossa kohdennettuja, kampanjanomaisia hyökkäyksiä internetissä ja sosiaalisessa mediassa on tehty mm. toimittajia ja virkamiehiä vastaan. Internetissä ja sosiaalisessa mediassa tapahtuneesta vihasta ja uhkailusta käydään yhteiskunnallista keskustelua. Ruotsin sisäministeri, kulttuuriministeri, poliisipäällikkö ja joukko toimittajia pitivät helmikuussa 2020 keskustelutilaisuuden toimittajien kokemasta vihasta ja uhkailusta. Oikeusministeri on myös vuosina 2018 ja 2019 keskustellut Yhdysvaltojen suurten verkkotoimijoiden kanssa tilanteen parantamiseksi. Myös pääministeri on ottanut kantaa tilanteen parantamiseksi.

Ruotsi on viime vuosina lainsäädäntötoimin vahvistanut rikosoikeudellista suojaa. Esimerkiksi törkeän laittoman uhkauksen rangaistusasteikkoa on ankaroitettu. Lisäksi laitonta uhkausta, ahdistelua (*ofredande*), kunnianloukkausta ja törkeää kunnianloukkausta koskevia rangaistussäännöksiä on selkeytetty ja ajanmukaistettu. Hallitus valmistelee parhaillaan toimintaohjeita tulevaan selvitykseen, jossa on tarkoitus

---

[1] Kyselyssä käytetty englanniksi ilmaisuja ”hate campaign” ja “targeting”. Oikeusministeriön myöhemmän linjauksen mukaan nykyään maalittamisesta käytetään englannin kielistä ilmaisua "online shaming".

[2] Helsingin yliopiston viestintäoikeuden professori Päivi Korpisaari on määritellyt maalittamisen näin. ”Maalittamisella tarkoitetaan järjestelmällistä toimintaa, jolla pyritään vaientamaan ihmisiä tai vaikuttamaan heidän toimintaansa esimerkiksi uhkailemalla tai levittämällä heidän yksityisluontoisia (tai perättömiä) tietojaan internetissä. Maalittajien tavoitteena on vaientaa kohteensa, ja pitkässä juoksussa jo maalittamisen pelko voi vaikuttaa siihen, mitä puheenaiheita julkisuudessa käsitellään ja miten. Vaikka maalittaminen kohdistuu suoraan vain yhteen ihmiseen, se vahingoittaa laajemminkin oikeusvaltiota sekä sananvapausilmapiiriä rajoittamalla ihmisten halukkuutta tai uskallusta ilmaista itseään, sekä kaventamalla samalla yleisön oikeutta saada tietoa siitä, mitä yhteiskunnassa ajatellaan ja tapahtuu. Maalittaminen voi olla joko suoraa (”Laittakaa X:lle viestiä siitä, mitä mieltä olette hänen artikkelistaan) tai epäsuoraa (”Hyi hitto, miten X:n artikkelissa hyysätään mamuja” tilanteessa, jossa tiedetään lukijoiden reagoivan kehotukseen). Epäsuora maalittaminen on vaikeampi näyttää toteen.” (Päivi Korpisaari: Sananvapaus verkossa – yksilöön kohdistuva vihapuhe ja verkkoalustan ylläpitäjän vastuu. Lakimies 7-8/2019, s. 930. https://www.edilex.fi/lakimies/20325.pdf)

tarkastella, onko tiettyjen yhteiskunnallisesti merkittävien toimijoiden, toimittajat mukaan lukien, rikosoikeudellista suojaa tarpeen edelleen vahvistaa.

Maalittamista ei ole katettu yhdellä rikostunnusmerkistöllä. Lähinnä sovellettavaksi voi tulla laiton vainoaminen (brottsbalken 4 kap. 4 b §). Maalittamiseen voi tulla sovellettaviksi myös seuraavat tunnusmerkistöt: yksityiselämää loukkaava tiedon levittäminen (olaga integritetsintrång), laiton uhkaus (olaga hot) ja törkeä laiton uhkaus, ahdistelu, vainoaminen (olaga förföljelse), kiihottaminen kansaryhmää vastaan (hets mot folkgrupp) tai syrjintä (hets mot folkgrupp). Sovellettavaksi voi tulla myös koventamisperusteen soveltaminen mm. teon rasistisen motiivi vuoksi. Vuoden 2020 alusta alkaen teon rangaistusarvoa voi koventaa teon kohdistuminen eräissä julkisissa luottamustehtävissä oleviin tai tällaisen henkilön läheiseen.

Rikoslain yleisiä oppeja osallisuudesta, yllyttämisestä ja avunannosta sovelletaan kyseisiin rangaistussäännöksiin. Törkeän laittoman uhkauksen yritys, valmistelu ja suunnittelu ovat kriminalisoitu. Myös virtuaalisten keskustelufoorumien tarjoamista koskeva laki (lagen om ansvar för elektroniska anslagstavlor, ns. BBS-lagen) on asian kannalta oleellinen.[3]

Hyökkäys esimerkiksi toimittajia vastaan on mahdollista tuomita pahoinpitelynä, laittomana uhkauksena, ahdisteluna tai kunnianloukkauksena. Lisäksi sallitun ylittävä hyökkäys henkilön sananvapautta tai vapaata mielipiteenmuodostusta vastaan voidaan ottaa huomioon rangaistusta määrätessä. Esimerkiksi tapaus Solna tingsrätts dom 2020-01-27 i mål nr B 6282-19.

Norja

Norjan tekemän tutkimuksen mukaan neljä kymmenestä poliitikosta on kokenut vihapuhetta tai tullut uhatuksi. Mitä nuorempi poliitikko on, sitä todennäköisempää tämä on. Tapauksista 57 % on tapahtunut sosiaalisessa mediassa. Naiset kokevat erityisesti seksuaalista ”vonkaamista” (sexual badgering) netissä. Myös journalisteihin kohdistettu maalittaminen on tiedostettu. Esimerkiksi journalistien ja poliitikkojen kokeman erityisesti internetissä tapahtuvan uhkailun ja vihan takia Norjan hallitus on nimittänyt komission arvioimaan sananvapauden tilaa Norjassa. Raportti on tarkoitus esitellä hallitukselle vuonna 2021.

Norjassa ei häirinnällä tiedetä pyrityn vaikuttaneen viranomaisten toimintaan, mutta järjestäytyneestä häirinnästä on kaksi korkeimman oikeuden ratkaisua: HR-2020-184 (maahanmuuttajataustaisen vertaaminen torakaksi) ja HR-2019-1922 (yllytys väkivaltaan kansanedustajaa kohtaan).

Norjalla ei ole yhtä erityistä maalittamista koskevaa rikostunnusmerkistöä, eikä se ole harkinnut sellaisen säätämistä. Toiminta on katettu useilla erillisillä tunnusmerkistöillä. Sovellettavaksi voi tulla uhkailu ja törkeä uhkailu (rikoslaki 263 § ja 264 §), yksityiselämää koskevan tiedon levittäminen (rikoslaki 267 §) ja vainoaminen (rikoslaki 266 § ja 266 a §). Vihamieliset ilmaisut ovat rangaistavia tiettyihin vähemmistöryhmiin (mm. etninen alkuperä, uskonto, seksuaalinen suuntautuminen, vammaisuus) kohdistettuina (rikoslaki 185 §). Rikoksista voidaan tuomita avunantajana tai yllyttäjänä. Yksityiselämää koskevan tiedon levittämisessä on rajoituksia teknistä tukea tarjoavien osalta.

[3] Ruotsi on vastauksessaan tarjonnut tarkemmat selvitykset tunnusmerkistöistä ja niiden soveltumisesta maalittamiseen.

Tanska

Tanska on havainnut maalittamisen kaltaisia tekoja, mutta ei osannut ottamaan niihin tarkemmin kantaa vastauksessaan. Asiasta ei ole ollut laajempaa julkista keskustelua, eikä sitä ole erikseen kriminalisoitu. Useat tunnusmerkistöt kuitenkin liittyvät sen keltaiseen ilmiöön.

Rikoslain oleellisia tunnusmerkistöjä ovat: vaalirikos (rikoslaki 117 §), virkamiehen väkivaltainen vastustaminen (rikoslaki 119 § ja 119 a §), todistajan uhkailu (rikoslaki 123 §), laiton uhkaus (rikoslaki 260 §), julkinen kehottaminen rikokseen (rikoslaki 266 a), kiihottaminen kansanryhmää vastaan (rikoslaki 266 b §) ja kunnianloukkaus (267 §). Rikoksesta määrätty rangaistus koskee kaikkia, jotka osallistuvat tekoon yllyttämällä tai avustamalla (rikoslaki 23 §). Henkilö, joka yllyttää julkisesti rikokseen tuomitaan sakko tai enintään neljän vuoden vankeusrangaistukseen, jos muualla laissa ei ole määrätty ankarampaa rangaistusta (rikoslaki 136 §). Oikeuslaitosta koskevan lain 1017 §:n 2 momentti koskee virheellisen tiedon antamista, pyrkien vaikuttamaan tuomioituimen päätöksentekoon.[4] Tanskalla ei ole suunnitelmia vihakampanjoiden tai maalittamisen kriminalisoinnin suhteen.

Tanska on vastauksessaan listannut joukon asiaa koskevia tapauksia, joissa kyse on ollut esim. rikoslain 119 §, 119 a §, 136 § ja 266 § soveltamisesta. Tanskan valtakunnansyyttäjänvirasto viittaa myös ohjeisiinsa[5] liittyen mm. internetissä tapahtuvaan virkamiesten uhkailuun, häirintään ym. liittyen.

Saksa

Saksassa tunnistetaan hyvin maalittamisen kaltainen toiminta, jolla pyritään hiljentämään esim. toimittajia. Asiasta on ollut paljon keskustelua. Erityisesti paikallispoliitikko Walter Lübcke salamurhan ja Hellen synagogaiskun jälkeen asia on noussut esiin.

Maalittamista sellaisenaan ei ole katettu yksittäisellä tunnusmerkistöllä eikä sellaista ole suunnitteilla. Vihapuhe on katettu useilla rikostunnusmerkistöillä kuten laiton uhkaus, kehottaminen rikokseen, kiihottamisrikos, kunnianloukkaus ja yksityiselämän loukkaus.[6] Avunanto ja yllytys kaikkiin tahallisiin rikoksiin voi tulla rangaistavaksi rikoslain yleisen osan perusteella.

Saksa on kiristänyt tammikuussa 2020 voimaan astuneilla muutoksilla eräiden tekojen rangaistuksia toimena äärioikeistoa ja vihapuhetta vastaan. 2017 tehtiin merkittäviä muutoksia sosiaalisen median ja keskustelupalstojen ylläpitäjien vastuuseen poistaa selvästi laiton materiaali sivuilta vuorokaudessa ja muu laiton materiaali 7 päivän kuluessa sakkojen uhalla.

Tulevaisuudessa suuret sosiaalisen median tarjoajat ovat velvollisia ilmoittamaan poliisin ”keskusviranomaiselle” poistamastaan materiaalista. Jos asiassa viittaa rikokseen, ”keskusviranomainen” ilmoittaa asiasta tutkivalle viranomaiselle. Tätä varten voidaan antaa käyttäjän IP-osoite tutkinnan tietoon. Saksa myös valmistelee EU:n audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevan direktiivin adaptointi kansalliseen lakiin.

Saksassa ei ole tiedossa maalittamista koskevia oikeustapauksia. Tarkoitus on käynnistää tutkimusprojekti internetissä tapahtuvasta vihapuheesta Leipzigin yliopistossa, jossa selvitettäisiin myös syyttäjä- ja tuomioistuinratkaisuja.

---

[4] Lainsäädännöstä tarkemmin ks. erillinen liite.

[5] https://vidensbasen.anklagemyndigheden.dk/h/6dfa19d8-18cc-47d6-b4c4-3bd07bc15ec0/VB/b558f5aa-f66c-4d1d-b14b-7401f1e2c9aa?showExact=true

[6] Tarkemmin, ks. Saksan toimittama erillinen tiedosto StGB kohdista.

Ranska

Ranska on tunnistanut ilmiön, jonka merkitys on kasvanut internetin ja sosiaalisten verkostojen kehittymisen myötä. Yleisesti ottaen ”verkkohyökkäykset” tai ”kyber-häirintä” voivat tapahtua kahdella tavalla: 1) haukkumiset, nöyryytykset ja loukkaavat tai alentavat puheet joita toistetaan verkossa (saman tai usean, yksissä tuumin tai erikseen toimivan henkilön toimesta) netissä olevien verkostojen kautta (varsinainen kyber-häirintä) ja 2) uhrin kuvan julkinen levittäminen vaarantavassa tilanteessa (esim. kostoporno, jos kyse on seksuaalisluontoisista kuvista, tai ”happy slapping”-ilmiöstä, jossa viattomaan ilman syytä kohdistuva väkivaltarikos kuvataan yleensä kolmannen osapuolen toimesta).

Tiedotusvälineet ovat olleet kiinnostuneita aiheesta viime vuosina ja kuukausina teini-ikäisten (usein hyvin nuorten) tekemien itsemurhien takia, joiden taustalla on ollut fyysistä tai verkossa tapahtuvaa koulukiusaamista. Hallitus ja oikeusministeriö ovat ryhtyneet toimenpiteisiin tämän ilmiön kitkemiseksi: 1) nuorten tietoisuutta lisäävillä valistuskampanjoilla ja 2) oikeudellisessa mielessä pyrkien tunnistamaan lainsäädäntöaukot, jotka estävät tällaisen toiminnan optimaalisen torjunnan.

Maalittamista varten ei ole erityisiä kriminalisointeja. Yleisemmät kriminalisoinnit, ottaen erityisesti huomioon tuore laki 3.8.2018 seksuaalisesta ja seksistisestä väkivallasta, mahdollistavat kuitenkin näihin tekoihin puuttumisen kokonaisuudessaan. Seksuaalinen häirintä ”digitaalisena hyökkäyksenä”, joka perustuu lakiin 3.8.2018 seksuaalisesta ja seksistisestä väkivallasta, on rangaistavaa seksuaalista häirintää koskevan rikosprosessikoodin 222-33 artiklan nojalla. Seksuaalisesta häirinnästä on kysymys myös ”silloin kun tällaiseen puheeseen tai käytökseen syyllistyvät samaa uhria kohtaan useat henkilöt, yksissä tuumin tai yhden yllytyksestä, vaikka jokainen heistä eivät olisikaan toiminut toistuvasti”; toistamisesta on kysymys myös ”silloin kun tällaiseen puheeseen tai käytökseen syyllistyvät samaa uhria kohtaan peräkkäin useat henkilöt, jotka, vaikka he eivät toimisikaan yksissä tuumin, tietävät, että nämä puheet tai käytös ovat luonteeltaan toistuvia ” julkisen viestintäpalvelun käyttö verkossa tai digitaalisen tai sähköisen alustan avulla on raskauttava asianhaara. ”Vihakampanjoihin” voidaan puuttua myös muilla kriminalisoinneilla: kotopornoa koskeva kriminalisointi (rikoslain 226-1, 226-2 ja 226-2-1 artiklat), ”happy slapping”-kriminalisointi (rikoslain 222-33-3 artikla), henkilön sanoista tai kuvasta tehdyn montaasin/koosteen/leikkauksen julkaiseminen ilman tämän suostumusta (rikoslain 226-8 artikla), raskauttava moraalinen häirintä käyttämällä julkista viestintäpalvelua verkossa tai digitaalista tai sähköistä alustaa (rikoslain 222-33-2-2 artikla) ja kirjesalaisuuden loukkaaminen (rikoslain 226-15 artikla *in fine*). Osallisuuden osalta, rikoslain 222-33-3 artiklan nojalla henkilö, joka tallentaa näitä kuvia, voidaan tuomita avunannosta[7] uhriin kohdistuviin rikoksiin[8].

Rikoslain R.625-7 artikla ja sitä seuraavat artiklat: muu kuin julkinen kunnianloukkaus tai herjaus/solvaus, joka on tehty uhrin seksuaalisen suuntautumisen vuoksi, on viidennen luokan rikkomuksille tarkoitetulla sakolla rangaistavaa (asetus nro 2005-284 25.3.2005 ja asetus nro 2017-1230 3.8.2017, joilla säädetään rangaistavaksi muu kuin julkinen kiihottaminen vihaan tai syrjintään).

Muiden kuin rikoslain osalta: lehdistöstä annetun lain 29.7.1881 artikla 23, artikla 24 7 momentti (julkisesta kiihottamisesta rotuun tai uskontoon perustuvaan syrjintään, vihaan tai väkivaltaan) ja 65 artikla (jossa säädettiin vuoden vanhentumisaika kunnianloukkaukselle ja herjaukselle/solvaukselle, jonka syynä on rotu tai uskonto, sekä yllyttämiselle rotuun tai uskontoon perustuvaan syrjintään, vihaan tai väkivaltaan).

[7] Complice voidaan kääntää sekä rikoskumppaniksi että avunantajaksi (”apuri [rikoksessa], rikoskumppani, rikostoveri, avunantaja [rikoksessa]; osasyyllinen”). Englanninkielinen ”aiding and abetting” käännetään rikosoikeudellisissa direktiiveissä ranskaksi ”complicité”, joten kyse lienee enemmän avunannosta.
[8] Suora käännös: loukkauksiin, maineen tahraamisiin (atteintes)

Muutettuna lailla 27.1.2017 tasa-arvosta ja kansalaisuudesta 33 artiklan 3 momentti (julkisesta herjauksesta/solvauksesta, jonka syynä on todellinen tai oletettu kuuluminen tai kuulumattomuus etniseen ryhmään, kansakuntaan, väitettyyn rotuun tai määrättyyn uskontoon), 32 artiklan 2 momentti (julkisesta kunnianloukkauksesta/häpäisystä jonka syynä on todellinen tai oletettu kuuluminen tai kuulumattomuus etniseen ryhmään, kansakuntaan, väitettyyn rotuun tai määrättyyn uskontoon) ja 24 b artikla (ihmisyyttä vastaan tehdyn rikoksen, mukaan lukien orjuuttamisen tai orjuutetun henkilön hyväksikäytön, kiistämisestä, sen jälkeen kun tämä rikos on johtanut tuomioon ranskalaisessa tai kansainvälisessä tuomioistuimessa). Lain 29.7.1881 24 artiklan 5 momentti (sotarikosten, ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten, yhteistoimintaa vihollisen kanssa koskevien rikosten tai rikkomusten ja orjuuttamisen tai orjuutetun henkilön hyväksikäytön puolustelusta).

Lain voimaanastumisen (6.8.2018) ja syyskuun 2019 välillä kuusi verkkohyökkäystä koskevaa rikkomusta oli johtanut tuomioon. Hiljattain merkittävää mediahuomiota sai tapaus, joka koski alaikäisen sosiaalisessa mediassa (Instagram ja Snapchat) julkaiseman videon levittämistä. Alaikäinen, joka on homoseksuaali, keskusteli verkossa muiden nuorten tyttöjen kanssa. Keskustelun kuluessa hänet oli saatu ilmaisemaan, että nuoret pohjoisafrikkalaiset tytöt eivät olleet hänen tyyppiään, minkä seurauksena häntä oli solvattu ja kutsuttu rasistiksi. Reaktiona tähän hän julkaisi itsestään videon, jossa hän ilmaisi hyvin voimakkaasti halveksuntansa islaminuskoa kohtaan käyttäen hyvin ilkeitä termejä. Varsin nopeasti sosiaalisessa mediassa tapahtui väkivaltaisia reaktioita, joissa solvattiin ja uhattiin kyseistä alaikäistä ja tämän läheisiä. Esitutkinta kyseiseen alaikäiseen kohdistuvista tappouhkauksista on edelleen kesken, minkä vuoksi enempää yksityiskohtia ei voida kertoa.

Hollanti

Hollannin syyttäjälaitos on tiedostanut ilmiön ja siitä on keskusteltu myös mediassa. Hollannin vastauksessa kerrottiin kolme esimerkkitapausta. Vuonna 2015 sosiaalisen median alustalla julkaistun jalkapallojoukkueen jäsenen kuvan taustalla oli tummaihoinen joukkueen jäsen. Kuva sai 19 000 komenttia, joista osa oli syrjiviä. Vuonna 2017 käytiin oikeudenkäynti poliitikon kokemasta uhkailusta, jossa annettiin useita tuomioita. Vuonna 2018 Zwarte Piet esitystä vastustaneet ja sitä suoratoistona esittäneet mielenosoittajat sekä suoratoistosta videon tehnyt toimittaja Clarice Gargard joutuivat maalittamisen kohteeksi. Syyttäjän mukaan monet kommenteista pitivät sisällään loukkauksia, uhkauksia ja yllytystä vihaan. Asian käsittely tuomioistuimessa on kesken.

Maalittamista sellaisenaan ei ole kriminalisoitu. Toiminta on katettu joukolla eri rikostunnusmerkistöjä. Hollannin rikoslaki sisältää useita säännöksiä, joiden nojalla toiminta on rangaistavaa. Esim. loukkaus (rikoslain artikla 266), ryhmäloukkaus (artikla 137 c), yllyttäminen vihaan, väkivaltaan tai syrjimiseen (artikla 137 d), uhkaus (artikla 285) ja rikokseen yllyttäminen (artikla 131). Vihaan, väkivaltaan tai syrjimiseen yllyttämisen rangaistusmaksimi on kaksinkertaistettu vuoden 2020 alusta.

Siviilioikeuden osalta Hollannin oikeusministeri on ilmoittanut, että mahdollisuutta matalan kynnyksen nopeaan prosessiin, jossa uhrit voivat saada materiaalin poistettua ja tietoonsa käyttäjätiedot, tullaan selvittämään kesän jälkeen.

Itävalta

Maalittaminen ilmiönä on tiedostettu Itävallan journalistiliiton toimesta ja siitä keskustellaan jullisuudessa. Tiedossa ei kuitenkaan ole yhtään oikeustapausta.

Maalittamista ei ole kriminalisoitu erillisellä rikostunnusmerkistöllä. Toimintaa on katettu vaarallisen uhkauksen (rikoslaki 107 §), loukkauksen (rikoslaki 115 §) ja yksityiselämää koskevan tiedon levittämisen

(rikoslain 63 § ja 107c §) sekä tietosuojalain (63 §) nojalla. Myös julkinen yllytys rikokseen (rikoslaki 282) ja mediaa koskeva laki voivat tulla kyseeseen. Rikoksista voidaan tuomita avunantaja ja yllyttäjä.

Vihapuhe ja internetissä tapahtuva vihapuhe on merkittävässä asemassa hallitusohjelmassa vuosille 2020–2024 ja joukko asiantuntijoita suunnittelee keinoja sitä vastaan.

Kyselyssä esitetyt kysymykset:

1. Have you identified targeting or a similar kind of phenomenon in your country?

2. Has there been a discussion on this topic in your country?

3. Does the criminal law in your country cover a behavior like targeting? If not, see the next question. If yes:

    a. Do you have one specific criminalisation covering this kind of behavior or

    b. do several criminalisations cover various aspects of this kind of behavior? If yes, which criminalisations?

    c. Do the provisions in the general part of your criminal codes, such as those on aiding and abetting, inciting and attempting, cover e.g. situations where someone starts a hate campaign or takes part in harassment online?

4. Do you have plans to criminalise this kind of behavior?

5. Do you have other legislation than criminal law that concerns this type of behavior? If yes:

    a. Is there a legislation that concerns internet's discussion platform providers, when person agitates others to targeting?

6. Do you have case law that concerns this type of cases?